

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor — Uredniški odbor časopisa: Anton Miklavčič — predsednik, inž. Franc Indihar — namestnik. Člani: Marija Lambergar, Tine Rojina, Rina Lupša, Darinka Fajdiga, Anica Rozman, Meri Kadoič, inž. Alenka Korče, Peter Gunčar, Ivan Mauser, Miloš Stempihar in Jože Javornik. Telef. št. 2881 do 2884. Tisk: CP Gorenjski tisk v Kranju

LETO VI. ● 15. VIII. 1963 ● ST. 7

tekstilec

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Proizvodnja in osebni dohodki v prvem polletju 1963

Spremljanje proizvodnih uspehov in z njimi povezanih osebnih dohodkov je prav gotovo zanimivo za slehernega člana kolektiva, zato bomo v tem sestavku skušali podati čimbolj stvarno in objektivno sliko o položaju podjetja in posameznih ekonomskih enot v pravkar preteklem I. polletju tega leta.

Dosežene rezultate bomo primerjali s postavljenim planom, pa tudi z rezultati istega obdobja lanskega leta. Najprej si oglejmo podatke za podjetje v celoti:

Proizvodni rezultati	% doseganje plana	Indeks I. poll. 62=100
1. Proizvodnja po količini:		
a) preja, ef. kg	100,4	108,3
b) surove tkanine, votki	101,9	109,8
c) gotove tkanine, m ²	102,—	111,4
2. Vrednost proizvodnje po lastni ceni	99,5	110,1
3. Dosežena sredstva za osebni dohodek	98,9	109,—

Podatki v prvem stolpcu kažejo, da je izpolnjevanje plana po količini dokaj ugodno, da pa sredstva za osebne dohodke nekoliko zaostajajo za količinskim izpolnjevanjem plana. Vzrok za to je v razmeroma slabem doseganju postavljenih normativov kvalitete (v tkalnici II npr. 58,9 odstotka I. kvalitete namesto postavljenih 71 odstotkov, v plemenitilnici I 90,2 odstotka namesto 93 odstotkov), in pa v še vedno neugodnem asortimentu tkanin; še vedno je namreč preveč cenejših tkanin.

Primerjava podatkov v prvem in drugem stolpcu kaže precejšen porast proizvodnje v primerjavi s I. polletjem lanskega leta in tudi to, da so se sredstva za osebne dohodke povečala skladno s porastom proizvodnje. Ta ugotovitev je pomembna, ker dokazuje, da so instrumenti, ki določajo sredstva za osebne dohodke v odvisnosti od naraščanja proizvodnje pravilno postavljeni. Tudi v bodoče namreč lahko računamo na višje osebne dohodke samo s povečano proizvodnjo in pa seveda z boljšim doseganjem kvalitete in z izboljševanjem asortimenta izdelkov.

S podatkom, da se je število zaposlenih v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečalo za 2 odstotka lahko ugotovimo, da so se doseženi povprečni mesečni osebni dohodki na enega zaposlenega povečali za 7 odstotkov. Ta porast v našem sistemu določanja sredstev za osebne dohodke izraža dejansko povečanje produktivnosti dela in je kot tak zadovoljiv. V primerjavi s porastom življenjskih stroškov v zadnjem letu pa je skromen in terja resne napore za njegovo povečanje, če hočemo obdržati in povečati naš sedanji življenjski standard in če nočemo, da nas druga podjetja prehite.

To so glavne ugotovitve, ki veljajo za podjetje kot celoto. Oglejmo si sedaj položaj v posameznih ekonomskih enotah. Zaradi organizacijskih sprememb izvedenih ob prehodu v leto 1963 verodostojne primerjave z lanskim leto ni mogoče podati, zato se bomo v tem pregledu omejili na primerjavo doseženih rezultatov s planiranimi postavkami.

Za oceno proizvodnih rezultatov v posameznih ekonomskih enotah bomo uporabili podatke o količinski proizvodnji in razpoložljive podatke o asortimentu in kvaliteti. Pri podatkih o asortimentu je treba pripomniti, da odstopanje od 100 odstotkov ni nujno vedno neugodno, da pa pri nas, zlasti pri tkaninah, na žalost skoraj vedno gre na škodo rentabilnosti in osebnih dohodkov (zgovoren je podatek, da je v I. polletju npr. proizvodnja skupine finančno najneugodnejših artiklov presežena za 43 odstotkov). Doseganje kvalitete surovih tkanin vpliva tudi na osebne dohodke predilnice, zato ta podatek velja hkrati za predilnice in tkalnice. Podatek o kvaliteti gotovih tkanin velja za tkanine v celoti in ne samo za kvaliteto plemenitilnic.

Ekonomska enota	Proizvodnja merska enota	% dos. plan	Asortiment	% I. kval. norm. dosež.	Dosežena sredstva za osebne dohodke
Predilnica I	ef. kg	100,9	91,3	—	102,0
Predilnica II	ef. kg	99,5	84,2	—	95,8
Tkalnica I	votki	103,8	83,7	72	103,0
Tkalnica II	votki	98,4	75,0	71	95,2
Plemenitilnica I	m ²	102,7	78,1	93	95,9
Plemenitilnica II	m ²	100,3	75,4	—	100,9
Gravura	—	—	—	—	96,3
Skupaj proizvodnja EE	—	—	—	—	98,9

Naša pomoč ponesrečencem v Skopju

26. julija nas je vse pretresla usodna ves, da je hud potres razdejal prestolnico bratske republike Makedonije. Čeprav je materialna škoda izredno velika, je vendar najhujši udarec veliko število mrtvih in težko ranjenih. Tu

smo na žalost brez moči, polni sočutja s tistimi, ki so izgubili svoje drage za vedno.

Na izredni seji je Centra ni delavski svet sprejel dva skl.p.a, ki zagotavljata bratom v Makedoniji (Dalje na 7. str.)

Za vezane ekonomske enote velja podatek o doseženi masi za osebne dohodke 98,9 oziroma odgovarjajoči odstotek manj, če so imele manjše število zaposlenih kot je bilo planirano.

(Dalje na 6. str.)

Tik po odkritju spomenika na stadionu

V Kranju smo dobili športni stadion

Letošnji občinski praznik je bil posebno pomemben za športnike naše občine, saj je bil v njegovo počastitev otvorjen novi športni stadion, na katerega je Kranj čakal dolga leta.

1. avgusta je državni podsekretar za industrijo ZIS Vinko Hafner odkril spomenik ATLETA, v počastitev 245 padlim športnikom iz naše občine.

Spomenik stoji na začetku stadiona. Predstavlja atleta s štafetno palico. Naredil ga je akademski kipar Lojze Dolinar.

Odkritju spomenika je sledila otvoritev stadiona. Stadion je izročil namenu predsednik občinske skupščine tov. Martin Košir, ki je v kratkih besedah navedel težave okrog same gradnje in velike možnosti, ki jih bo novi objekt nudil naši občini za razvoj raznih športnih dejavnosti.

Po otvoritvi je bilo na novem stadionu izvedeno tudi prvenstvo JLA v atletiki in mnogoboju. Ekipa je pozdravil generalpodpolkovnik Dušan Korač.

Ni dvoma, da bo ta objekt omogočil hiter razvoj in tudi ustrezno kvaliteto vseh tistih športnih pánog v naši občini, kjer Kranjčani doslej, prav zaradi neustreznih igrišč, nismo beležili vidnejših uspehov.

Stadion obsega: nogometna igrišča, tenis, košarko, odbojko, rokomet in vse prostore za atletiko. Vse sicer še ni izdelano dokončno, vendar je večji del že narejen, ostalo pa bo v bližnji prihodnosti.

Iz vsebine

- Proizvodnja in osebni dohodki v prvem polletju 1963
- V Kranju smo dobili športni stadion
- Naša pomoč ponesrečencem v Skopju
- Razprave o načrtih našega perspektivnega razvoja
- Uporaba poliakrilnitrilnih vlaken v bombažni industriji in njihovo uvajanje v našo proizvodnjo
- Uveljavljanje pravic do zdravstvenega zavarovanja
- Prvi absolventi naše mojstrske tekstilne šole
- Vprašanja, ki zahtevajo odgovore
- XIII. Gorenjski sejem v Kranju
- Proslava ob dvajsetletnici ustanovitve bolnic v Davči
- Atletske ekipe JLA v podjetju
- Absolventi mojstrske šole na poučnem izletu
- Mladina iz Oldhama v podjetju

Razprave o načrtih našega perspektivnega razvoja

V peti številki našega glasila je bil priobčen članek o bodočem razvoju našega podjetja. Da smo se tega vprašanja lotili dokaj resno, potrjuje dejstvo, da sta o tej zadevi razpravljala tudi upravni odbor in TK ZKS. Oba organa sta ugotovila, da je treba o našem perspektivnem razvoju članke kolektiva seznaniti in hkrati opozoriti na predvidene težave, katere bomo s skupnimi napori dosti lažje premagovali, posebno še, če bomo nanje vnaprej pripravljeni. Večkrat ugotavljamo, da dostikrat samo neobveščenost in nepripravljenost članov kolektiva na večje spremembe v podjetju povzroča določene večje ali manjše težave in probleme, ki jih potem le s težavo odстранjujemo.

Znano je, da vse industrijske veje intenzivno pripravljajo svoj program razvoja do leta 1970. Tudi tekstilna industrija v naši republiki ima že dokaj jasno sliko, kakšen naj bo njen bodoči razvoj, ki je hkrati tudi vsklajen s splošnimi gospodarskimi potrebami.

Predvidevanja so takšna, da se modernizira in avtomatizira vse predilnice in tkalnice v okviru obstoječih kapacitet in asortimenta, medtem pa se kapacitete v plemenitilnicah močno povečajo ter opremijo tako, da bodo sposobne oplemenititi tkanine po sodobnih tehnoloških postopkih v najvišji kvaliteti. V okviru tega naj se razvijejo predvsem velike plemenitilnice za masovno proizvodnjo, ki bodo poleg lastnih predelovalcev tudi tuje surove tkanine, ki se jih v državi proizvaja dosti več, kot jih je trenutno možno oplemenititi. Poleg velikih plemenitilnic bo treba modernizirati tudi nekatere manjše za plemenitenje specialnih artiklov, ki ne sodijo v centralne plemenitilnice. Važen je sklep, da se mora osvo-

jiti proizvodnja sintetičnih tkanin t. j.: iz polyacrilnih vlaken in polyesterkih vlaken ter mešanic s celuloznimi vlakni.

Naše podjetje se s temi smernicami v celoti strinja. V tem okviru programiramo tudi naš razvoj. Predvidevanja po posameznih obratih so sledeča:

PREDILNICE

Kapacitete predilnic se ne bodo povečale, celo nasprotno, količina se bo znižala za približno 16 odst. letno, medtem pa se povprečna številka dvigne od 40,3 v l. 1963 na 45,8 v l. 1970. Predilnici se specializirata, in sicer: v obratu I za mikano stanično in bombažno prejo, v obratu II pa za česano bombažno in sintetično prejo. S tem v zvezi bodo potrebne določene investicije, da se oba obrata primerno opremita (mešalni agregat za stanična vlakna, preureditev PC na Wc, ureditev naprav za kvalitetno izdelavo sintetične preje itd.).

TKALNICE

V tkalnicah se predvideva modernizacija in dopolnitev pripravljalnice in nove škroblilnice z dvema najsodobnejšima škroblilnima strojema. Kot glavna naloga bo: kompletna nadomestitev mehaničnih stavev z avtomatskimi znamke Picanol in Kovo. Po končani obnovi tkalnic bi bili osnovni izdelki proizvodnje sledeči (baza 1963 = 100):

tekoči metri	95,7
000 votkov	108,6
povpr. gostota	113,6

Iz navedenega sledi, da se bo proizvodnja v tekočih metrih celo za 4,3 % znižala nasproti sedanjosti, se bo pa zato gostota bistve-

no zvišala, torej bomo proizvajali kvalitetnejše tkanine, kar je tudi v skladu s smernicami za razvoj tekstilne industrije v naši republiki.

Ureditev tkalnic bo izvršena v dveh etapah, in sicer: najprej bomo izvedli zamenjavo stavev, nato pa koncentracijo tkalnic na današnjem prostoru v obratu II, kjer bo tako omogočena sodobnejša organizacija dela v teh obratih. To je potrebno zaradi tega, ker se bo plemenitilnica tiskanih tkanin predvidoma razširila na prostor sedanje tkalnice I. Seveda bodo zaradi tega nastale precejšnje težave, na katere se moramo pripraviti in jih tudi rešiti, če hočemo, da bomo imeli v Kranju moderno plemenitilnico.

Predno pričnemo razglabljanje o bodočem razvoju plemenitilnic v našem podjetju, je treba najprej pojasniti vprašanje: zakaj je večji poudarek na povečavi plemenitilniških kapacitet v naši republiki? Znano je, da je plemenitenje eno izmed najzahtevnejših področij tekstilstva, ker so vsi glavni tehnološki postopki kemičnega značaja ter so po svoji naravi zelo slični procesom, ki jih normalno obravnava kemična industrija. Za pravilno gledanje na nadaljnje perspektive tekstilne industrije v Sloveniji je torej izredno važno, da razvijamo to najzahtevnejše področje. Plemenitenje da namreč tkanini določeno sposobno vrednost, in kar je za nas najvažnejše: komercialna vrednost plemenititve tkanin nasproti surovim tkaninam se dvigne za okoli 51 %. To je tudi razlog, da morajo biti naša prizadevanja usmerjena v to, da tudi izvažamo čim več dodelanih tkanin ter čim manj surovih. Iz vseh navedenih razlogov se v SR Sloveniji predvideva gradnja 3 plemenitilnih centrov, med katerimi bo eden tudi naše podjetje.

PLEMENITILNICE

Prvotno je bilo predvideno, da se plemenitilnica koncentrira na enem mestu, vendar se je pokazalo, da je iz gotovih tehnoloških, predvsem pa energetskih razlogov boljše, da se v obratu I dopolni in poveča samo plemenitilnica za tiskanje bombažne in sintetične tkanine, v obratu II pa plemenitilnica za pestre in enobarvne bombažne in sintetične tkanine.

Indeksi proizvodnje plemenititve tkanin so sledeči (baza 1963 = 100)

tiskane bombažne, stanične in sintetične tkanine	166
bombažne in sintetične pestre ter enobarvne tkanine	262
skupni indeks povečanja	167

Plemenitilnica v obratu I je že sedaj glede obratnih prostorov v izredno kritičnem položaju tako, da je vsako povečanje v obstoječih zgradbah absolutno nemogoče, ker se zaradi pomanjkanja medfaznih skladišč in dostojnih manipulativnih prostorov že sedaj dela določena škoda. Računamo, da bi za normalno delo že sedaj potrebovali najmanj 30 % več delovnih prostorov. Če torej mislimo kapacitete tiskanih tkanin zvišati, je nujno potrebno, da se pridobijo novi prostori. Predvideno je, da se na prostoru sedanje tkalnice uredi sodobno skladišče surovih tkanin. Nadalje bi se na tem prostoru uredila tudi predpriprava tkanin, poleg že obstoječe belilnice bi pa uredili še pralnico in belilnico za stanične in sintetične tkanine, ki se kasneje tiskajo. Sledi medfazno sušenje, mercerizacija, celotno barvanje tonov ter predelava za tisk. Del prostora, kjer se nahaja sedanja tkalnica, bi pa zavzeli povečani termoneenergetski obrati. Sama tiskarna, parilniki in pralnica ostanejo na sedanjem mestu, medtem pa bo za apreturo in adjustirnico

treba pridobiti nove prostore in to preko sedanje proge ali pa tam, kjer so sedanji upravni prostori.

Plemenitilnica v obratu II za pestre in enobarvne tkanine ne bo povečala kapacitet. Tudi glede prostorov ni predvidenih sprememb. Zaradi močnega povečanja kapacitet sintetičnih tkanin pa bo v tem obratu potrebna dograditev obratnih prostorov za okoli 9 milijonov metrov tkanin, kar je četrta metra kot sedanja letna proizvodnja bombažnih tkanin v obratu II.

Prikazana perspektivna situacija je le v groben podani, ker je treba izdelati še več variant in detajlnejše načrte. Kljub temu pa nam je že sedaj lahko jasno, da bo dokončna izpolnitev dosedanjih predvidevanj zahtevala od slehernega člana našega kolektiva precej delovnih naporov, ker v razmeroma kratkem času želimo modernizirati skoraj celo podjetje. Posebno bo važno, da se vsake posamezne investicije temeljito prouči ter izbere najboljše varianto. Za dosedanje napore lahko v glavnem trdimo, da so bile od naše strani dobro proučene in premišljeno nabavljene, težave in napake so nam pa večkrat povzročale nesolidni dobavitelji. V bodoče moramo biti še bolj previdni, ker bomo odločali o mnogih večjih investicijah. Neugodne nabave bi nam pa seveda povzročale dodatne težave.

Vzporedno z modernizacijo podjetja bo pa potrebno še marsikaj storiti, če bomo hoteli, da bodo vložena sredstva dajala maksimalen efekt. Na prvo mesto bi postavili izobraževanje in izpopolnjevanje direktnih proizvajalcev in strokovnega kadra.

Vsa nova in najmodernejša strojna oprema namreč ne pomeni veliko, če nimamo zanjo ustreznih priučenih strokovnjakov in delavcev. Lahko se zgodi celo nasprotno, da bomo kljub novim strojem zašli še v večje težave, če izobraževanju ne bomo pravočasno posvetili največjo pozornost. Pravočasno poudarjam zato, ker morajo ljudje, ki prično s proizvodnjo na novih napravah, že poznati osnovno tehnologijo ter ravnanje s stroji. Priučevanje med samo proizvodnjo je škodljivo ne samo z materialne plati, temveč tudi zaradi odnosa med proizvajalcem in stroji.

Vsakomur je jasno, da nepoznavanje povzroča nekvalitetno delo, kvarijo se stroji, razen tega pa nastopi negodovanje, češ: boljše je bilo delati na starih strojih, kot sedaj na novih! Ker smo te pojave že imeli (sicer v majhnem obsegu), ne smemo dopustiti, da se zopet ponovijo. Predvsem bo treba tudi pravočasno oskrbeti vodstveni kader v proizvodnji, ker leta potrebuje daljši čas, da si pridobi potrebno prakso. Kadrovska služba, predvsem pa naš Center za izobraževanje, nosita pri tem največje breme, zato jima bo od obratov potrebna nesebična pomoč. Pri tem bo treba tudi razmisliti o takšnem načinu nagrajevanja začasno neproduktivnih ljudi, ki ne bo povzročal neprilik v obratu.

Z izobraževanjem je tesno povezano tudi stalno dviganje produktivnosti. Večkrat smo že čuli, da je proizvodnja na vreteno ali stroj pri nas že takšna, kot je v industrijsko razvitejših državah. To je v glavnem res, vendar pa produktivnost na zaposlenega ostaja. Pri tem ne mislimo, da se bi morale naše predilke ali tkalke še bolj naprezati, pač pa bo treba primernim surovinam in kvaliteti dela na predhodnih fazah posvetiti več skrbi. Manj različnih pretrgov in avtomatizacija omogočata znatno razširitev posluževanja brez večjih fizičnih naporov. Tudi pravilno vzdrževanje strojev itd. so bistveni elementi, ki zagotavljajo dvig produktivnosti.

Zelo veliko pozornost je treba posvetiti tudi rentabilnejšemu

Uporaba poliakrilnitrilnih vlaken v bombažni industriji in njihovo uvajanje v našo proizvodnjo

Zadnja leta se tudi v naši domovini opaža močna tendenca po uporabi raznih sintetičnih vlaken v proizvodnji tekstilnih artiklov. To naraščanje uporabe sintetične ne moremo pripisati samo zahtevi mode, temveč je to posledica velikanskih dosežkov na področju proizvodnje organskih sintetičnih po-

limerov, od koder izhaja tudi največ teh sintetičnih vlaken. Danes, ko je na tržišču že opaziti pomanjkanje nekaterih prirodnih vlaken, je poleg ostalih prednosti sintetične tudi zelo dobra dopolnitev asortimenta ob pomanjkanju bombažnih surovin.

Nekaterih vrst tekstilnih proiz-

vodov v današnji kvaliteti si ne moremo zamisliti brez primesi sintetičnih vlaken, seveda v ustrezni kombinaciji. Seveda nastopa za tekstilne strokovnjake problem, kako te vrste vlakna najbolj uporabiti, naj bo to v primerni mešanici z bombažem ali pa samostojno. Gre za to, da bi dobili čim-

boljše rezultate gotovih izdelkov.

Ni dvoma, da je eno najvažnejših vprašanj pravilna uporaba gotove vrste tega vlakna za določen izdelek. Npr.: veliko število sintetičnih vlaken ima mnogo večjo jakost in odpornost proti mečkanju kot bombažna vlakna. Z dobro kombinacijo dobrih lastnosti enega vlakna je možno kompenzirati slabe lastnosti drugih vlaken. Prav v tem je možen velik napredek z uporabo sintetičnih vlaken.

Proizvodnja sintetičnih vlaken v zadnjem času močno narašča zaradi dobrih lastnosti, in sicer:

- izdelajo se lahko vlakna vseh dimenzij, enakih kvalitet in prično enakih cen ne glede na letni čas in ostale pogoje, ki zelo vplivajo na količino in kvaliteto prirodnih vlaken.
- Sintetična vlakna imajo zelo dobra tehnološka svojstva, in to: jakost, raztegljivost, elastičnost, odpornost proti mečkanju, odpornost proti nitro organizmu in tudi veliko odpornost proti raznim kemikalijam.
- Sintetična vlakna oziroma iz njih izdelane tkanine se dajo zelo lahko prati, se hitro sušijo in jih ni potrebno likati.
- Ustvarjalcem mode omogočajo sintetične tkanine izdelati vse mogoče modele v pogledu novih originalnih tkanin in trikotaže.

Sintetična vlakna pa imajo poleg dobrih lastnosti tudi slabe, in sicer:

- vlakna ne vpijajo vlage, težko se barvajo in apretirajo.
- Predelava in predenje je zaradi statične elektrike nekoliko oteženo, nepravilna apretura tkala (Dalje na 8. str.)

Paviljon našega podjetja v Tekstilni šoli na Gorenskem sejmu je bil tokrat lepo urejen.

Uveljavljanje pravic do zdravstvenega zavarovanja

ABC POJASNUJE

Skupščina komunalne skupnosti zavarovancev Kranj je sprejela v februarju t. l. poseben pravilnik o načinu uveljavljanja pravic do zdravstvenega varstva. Ta pravilnik je v veljavi od 1. marca 1963 dalje in velja za vse osebe, ki so zavarovane po določbah zakona o zdravstvenem zavarovanju pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Kranju, oziroma pri njegovih podružnicah v Škofji Loki in Trzinu. Ker vsebuje ta pravilnik važna določila o načinu uveljavljanja pravic do zdravstvenega varstva, je prav, da se vsi člani našega delovnega kolektiva z njim nekoliko podrobneje seznani.

Pravice do zdravstvenega varstva lahko uveljavljajo zavarovane osebe le v javnih zdravstvenih ustanovah. Zdravila in sanitetni material lahko predpisujejo na recepte na račun sklada za zdravstveno zavarovanje le zdravniki javnih zdravstvenih ustanov. Le izjemoma imajo to pravico tudi nekateri drugi zdravniki, kot na primer upokojeni zdravniki, če jim je dal upravni odbor Komunalnega zavoda za soc. zavarovanje v Kranju posebno pooblastilo.

Ambulantno zdravstveno varstvo uveljavljajo zavarovane ose-

be pri vseh zdravstvenih domovih na območju Komunalnega zavoda za soc. zavarovanje v Kranju — to je v okviru Občine Kranj, Škofja Loka in Trzin. Oseba, ki stanuje izven območja tega zavoda, pa lahko uveljavlja te pravice tudi pri zdravstveni ustanovi, ki je v kraju njenega stanovanja oziroma stanovanju najbližje. Pravico do zdravstvenega varstva v Obratni ambulanti podjetja pa imajo le člani delovnega kolektiva, če so se odločili za zdravljenje v tej ambulanti. Vidimo torej, da je dana vsakega zavarovancu pravica, da izbere ambulantno zdravstveno ustanovo, v kateri se bo v slučaju bolezni zdravil.

Posebej je omeniti pravico do proste izbire zdravnika: v zdravstveni ustanovi, za katero se je zavarovana oseba odločila, lahko prosto izbere tako zdravnika splošne prakse kot tudi specialista (ginekologa, pediatra, zobnega terapevta, okulista), pri katerem bo v slučaju potrebe iskala zdravniško pomoč. Pripomniti pa je, da tako izbranega zdravnika zavarovana oseba ne more menjati pred potekom enega leta od dneva prvega obiska. Izjemoma je to možno v nekaterih primerih kot na primer, če zavarovana oseba spremeni mesto zaposlitve

ali stanovanje ter v nekaterih drugih primerih. Razumljivo pa je tudi, da se zavarovanec v primeru nesreče ali v kakršnemkoli drugem nujnem primeru lahko obrne tudi na drugega zdravnika, ki je najhitreje dosegljiv — zlasti na službojučega dežurnega zdravnika zdravstvene ustanove. Zdravstveno varstvo pri vseh ostalih specialistih, ki niso omenjeni zgoraj, lahko uveljavlja zavarovane le na podlagi napotnice, ki jo izstavi njegov izbrani zdravnik splošne prakse; zavarovanec pa ima tudi v tem primeru pravico, da prosto izbere zdravnika specialista. Izbira pa lahko med specialisti zdravstvenih ustanov na območju Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj — izven tega območja pa le v primeru, če ustrezne specialistične ambulante na območju tega zavoda ni.

Načelo je torej, naj zavarovana oseba išče zdravniško pomoč v zdravstveni ustanovi, ki je najbližja stalnemu prebivališču ali kraju zaposlitve te osebe. Za zdravljenje v drugih zdravstvenih ustanovah si mora zavarovana oseba praviloma preskrbeti napotnico. Brez napotnice se lahko zdravi v drugih zdravstvenih ustanovah v primeru, da je začasno izven območja svojega stalnega prebivališča oziroma zaposlitve (npr. na potovanju, na dopustu itd.). Pa tudi sicer se zavarovani osebi ne odreka pravica, da se zdravi pri specialistu v kakem drugem kraju — vendar pa mora v tem primeru začasno plačati sama, nato pa zahtevati povračilo od Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Vendar pa ji bo ta povrnil te stroške le v višini, kolikor bi znašali, če bi bilo zdravstveno varstvo uveljavljeno v zdravstvenem domu, ki je najbližji stanovanju zavarovane osebe oziroma v ob-

ratni ambulanti gospodarske organizacije, kjer je ta oseba zaposlena. Če gre za zdravniško pomoč s strani zdravnika specialista, je razen tega potrebno potrdilo izbranega zdravnika splošne prakse, da sta bila dotični pregled oziroma storitev specialista potrebna.

Zavarovana oseba ima torej široko možnost proste izbire zdravnika splošne prakse kakor tudi specialista — omejena je le v toliko, da z uveljavljanjem te pravice ne more obremenjevati Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje s povečanimi stroški.

Zdravljenje v stacionarnih zdravstvenih ustanovah se lahko uveljavlja le na podlagi napotnice izbranega zdravnika splošne prakse v primeru, če zdravljenje ni možno v ambulanti ali na domu bolnika. Praviloma se zavarovane osebe lahko zdravijo v bolnici na Jesenicah, v Ljubljani, v Kranju, po potrebi pa tudi v drugih bolnicah.

Kopališko ali klimatsko zdravljenje v naravnih zdraviliščih se lahko odobri le v primeru, če je tako zdravljenje neogibno potrebno kot nadaljevanje ambulantnega ali bolničnega zdravljenja. Odobri ga zdravniška komisija na predlog izbranega zdravnika, pri čemer ima zavarovana oseba zopet pravico, da izbira med istovrstnimi naravnimi zdravilišči, ki ustrezajo glede na njeno obolenje. Kopališko zdravljenje se odobri praviloma v trajanju do 21 dni, klimatično zdravljenje pa v trajanju do 30 dni. Del stroškov za nastanitev in prehrano v naravnem zdravilišču plača zavarovana oseba sama.

Pravice do strokovno medicinskih ukrepov za izboljšanje zdravja oziroma za preprečevanje obolenj uveljavljajo zavarovane osebe pri zdravstvenem domu, ki je naj-

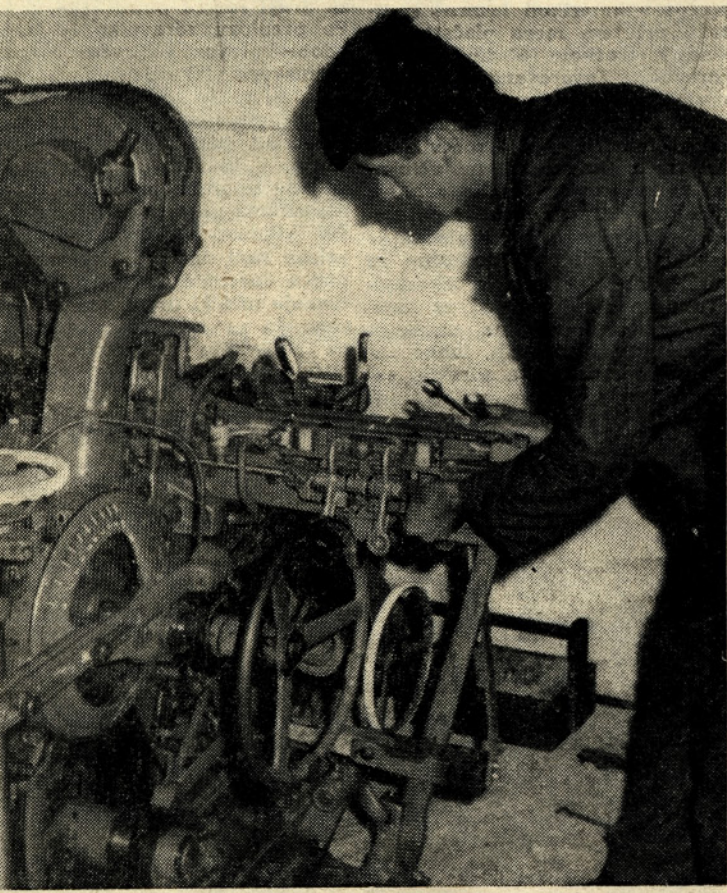
bližji njihovu stanovanju, lahko pa tudi v obratni ambulanti podjetja, če obstaja taka možnost. Te pravice so: pregledi v dispanzerjih za otroke, žene, anti TBC in ambulantah za kožno venerične bolezni — obiski in nasveti v posvetovalnicah za matere in noseče žene — obiski babic na domu porodnic — obvezna cepjenja — saniranje bacilosiscev, kemična profilaksa, dezinfekcije. Pripomniti je, da morajo k stroškom neobveznih cepljenj prispevati tudi zavarovane osebe same in to praviloma 30% skupnega zneska teh stroškov. Kar se tiče zdravniške pomoči na domu moramo vedeti, da jo lahko zahtevamo le v primeru nujnosti ali v slučaju, če bolnik ni sposoben prihajati v zdravstveno ustanovo. Če zavarovana oseba zahteva obisk zdravnika na domu, pa to ni bilo nujno, je dolžna skladu zdravstvenega zavarovanja povrniti stroške obiska. V primeru nujne prve pomoči lahko zavarovana oseba zahteva le obisk službojučega (dežurnega) zdravnika najbližjega zdravstvenega doma. Če je po prvem nujnem obisku potrebno še nadaljnje zdravljenje na domu, lahko zavarovana oseba zahteva, da jo obiskuje oziroma zdravi njen izbrani zdravnik. Zdravniško pomoč na domu pa lahko nudi poleg zdravnika tudi drug strokovno usposobljen zdravstveni delavec.

Pravico do bolniškega dopusta zaradi nege obolelega ožjega družinskega člana lahko zahteva zavarovana oseba le v primeru, če izbrani zdravnik presodi, da za nego bolnika ne zadošča pomoč zdravstvenega osebja ali laične negovalke. ZAVAROVANA OSEBA TOREJ NIMA PRAVICE, DA ODKLANJA POMOČ LAIČNE NEGOVALKE OZIROMA, ČE TO STORI, NIMA PRAVICE ZAHTEVATI, DA SE JI ODOBI BOLNIŠKI DOPUST ZA NEGO OBOLELEGA DRUŽINSKEGA ČLANA.

(Dalje na 4. str.)

Kandidat za mojstra polaga politični del izpita pred komisijo

Ratko Vojličić, absolvent mojstrske šole pri praktičnem izpitu na statvah

Prvi absolventi naše mojstrske tekstilne šole

Ko prvi absolventi dvoletne mojstrske tekstilne šole zapuščajo šolske klopi in delavnice, skoraj moramo omeniti vsa prizadevanja in napore, ki so jih vložili slušatelji, vodstvo šole, uprava podjetja ter posamezni obrati. Predno bi navedli dosežene uspehe, naj povemo še o samem razvoju šole.

Šola je bila ustanovljena leta 1961, in sicer na pobudo delovnega kolektiva, ker so postale potrebe po strokovnem — mojstrskem kadru tako pereče, da podjetje ni moglo več čakati na normalni dotok kadrov iz srednjih tehničnih šol, temveč se je z lastnimi silami lotilo sistematičnega izobraževanja mojstrskega kadra kar v podjetju. Velika slabost je tudi pomanjkljivo praktično znanje absolventov rednih tehničnih šol, ki ne more v ce-

loti zadovoljiti potrebe podjetja. Vse te pomanjkljivosti so zahtevale, da si podjetje vzgoji takšen kader, ki bo lahko v najkrajšem času dosegel normalne proizvodne zahteve — to je: samostojno vodenje mojstrskega oddelka.

Razvojni pot šole ni bila lahka. Pripravi je bilo treba program šole, ki se je moral bistveno razlikovati od ostalih klasičnih programov sorodnih šol. Program namreč v celoti temelji na osnovah praktičnega pouka in potrebne teorije za praktično delo. Dalje je bilo treba izdelati vsa potrebna skripta, ki bi v celoti zajela strokovno in tehnološko znanje, in to prav z določenega delovnega področja.

Poleg izdelave omenjenih skript, pri katerih je sodelovalo precejšnje

število strokovnjakov iz podjetja, je bila uprava šole prisiljena, da si je v izredno kratkem času postavila lastno delavnico, v kateri je bilo možno nemoteno poučevati praktično delo na strojih. Ko že govorimo o vseh teh prizadevanjih šole naj povemo še to, da celotni načrt šole prav gotovo ne bi bil izveden, če nam ne bi priskočila na pomoč uprava podjetja, obratovodstvo tkalnice I, in delno tudi tkalnice II, ki so nam odstopili potrebne stroje in prostore. Res je, da je bilo na področju celotne organizacije šole obilo dela, vendar so bile še večje težave s samim šolanjem, ker smo morali orati ledino. Naša šola je verjetno prva v državi, ki je pričela izobraževati kadre za določena delov-

(Dalje na 6. str.)

Pregled končnega uspeha v mojstrski šoli

U s p e h	v 11.letniku	ob zaključnem izpitu
odličnih	-	1
prav dobrih	12	12
dobrih	10	9
zadostnih	1	1
nezadostnih	-	-
S k u p a j	23 sluš.	23 sluš.
Ø ocena uspeha	3,47	3,56

ki zahtevajo

Tudi za sam statut je bilo in je deloma še časa dovolj. Vse pa kaže, da tudi tu ni pravega poleta. Člane kolektiva, ki so zadolženi za izvedbo predloga za statut zato prosimo, da nam vsaj v kratkih besedah povedo, kako daleč je predlog že pripravljen.

Pred kalorično centralo obrata II že dalj časa ležijo montažni deli stanovanjskih lesenih hišic, izdelek "Jelovice" iz Skofje Loke. Ti deli so namenjeni za hišice, ki se bodo postavile na travniku za predilnico obrata II. Temelji za te hišice bodo gotovi do 30. 7. 1963, narkar bo treba okolico še zravnati, tako da se bo z montažo lahko pričelo okoli 15. 8. 1963.

Do te zakasnitve je prišlo iz objektivnih razlogov, ker se je morala lokacija za te hišice spremeniti, ker bomo v prihodnosti zgradili za predilnico tkalnico. Po prvotni lokaciji bi bilo potrebno v primeru širitve tovarne te hišice rušiti, zato se je zaprosilo za novo lokacijo, ki je tudi odobrena. (Toliko glede vprašanja v zadnji številki Tekstilca).

Že dalj časa vlada nered pri parkiranju avtomobilov. To je posebnost občutiti v obratu I. Vzrok je v tem, da ni urejenega parkirnega prostora in lastniki avtomobilov zastoj iščejo senco, ki je v teh vročih dnevih za avtomobil nujna. Temperatura v notranjosti avtomobila skoči tudi preko 50° C in pri fičkotih obstoja nevarnost, da se odlepi strešna izolacija. Neurejen je tudi dohod in vrata in zaradi tega so izdelali načrt za ureditev vseh teh pomanjkljivosti. Ta načrt je bil sicer že prej večkrat izdelan, toda zaradi negotovosti glede ceste in podvoza ter obrežnega zidu se ni pričelo z gradnjo. Zaradi bodočega podvoza pod železniško progo bomo pri vходу v tovarno na levi strani zgradili provizorično ograjo. Pri vходу bo tudi manjši parkirni prostor za kolesa in avtomobile, zeleni pas in pa nova vrata in vrata. Zelenice bodo tudi okoli ostalih objektov. Novi vход v tovarno bo za pešce na desni strani ambulante. Na koncu ambulante bo postavljen v zelenem pasu spomenik padlim borcem, nasproti pisarniškem prostorom pa bo med drevesi parkirni prostor za avtomobile.

Asfaltirani bo potrebno tudi cesto od kalorične centrale naprej, toda nekaj časa bo potreba še počakati, ker se teren še vedno useda. Rešiti bo potrebno tudi vskladiščevanje mazuta in whiŝ-ŝpirta v posebnih cisternah pod zemljo. Zelo težavno bo dalje narediti naprave za razstrupljanje odpadnih voda. Vse odpadne vode bo potrebno voditi v centralno čistilno napravo, ki bo zgrajena na področju Zarice. Projekt za čistilno napravo še ni izdelan in zaradi tega tudi še ni možno položiti kanalizacijskih cevi.

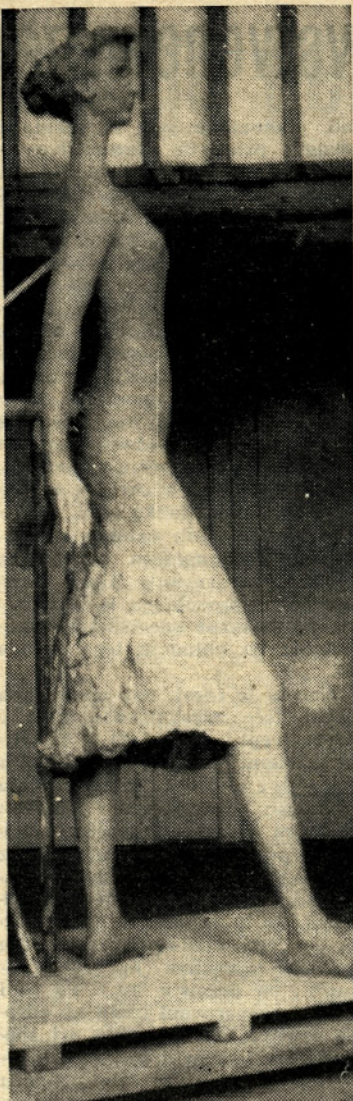
V obatu II število avtomobilov ni tako veliko, da bi bilo potrebno zanje urediti poseben parkirni prostor. Tam zadostuje prostor pred pisarnami. Če je pa sonce le premočno, so si pa lastniki avtomobilov našli prostor pod vrbami, ki ga bomo zato nekoliko preuredili.

POJASNILO NA VPRAŠANJE V ZADNJI STEVILKI — ZAKAJ
LEŽITA DVA ČOLNA V OBRATU II?

Počitniški dom v Bohinju ima omenjena čolna v sezoni v rabi. Čolna je treba vsako leto popraviti in prebarvati. Tako sta bila po zaključeni sezoni tudi lani prepeljana v obrat II v popravilo. Ker pa je imel vzdrževalni obrat veliko važnejših opravkov, so čolna začasno namestili v šupo, kjer sta bila tudi slikana. Mudilo se s popravilom ni, saj jih v domu praktično uporabljajo šele sredi junija.

Čolna sta bila pravočasno popravljena in sta že v Bohinju na razpolago vsem, ki bodo tam preživali svoj dopust. JK

Spodnja skica vam prikazuje ureditev objektov vzdolž obročnega zidu v obratu I

Predstavniki ZB in podjetja so bili sredi julija v Ljubljani, kjer so si ogledali izdelavo kipa padlim borcem v NOV. Kip bo stal v obratu I., (in sicer nekako nasproti začetku pisarniškega posloplja) ob obreznem zidu. (Glej skico parkirnih prostorov in splošne ureditve ceste!). Spomenik nam dela akademski kipar, profesor Stane Keržič. Kip predstavlja ženo in dečka v njenem varstvu. Čeprav žena nima niti orožja niti značilne drže borcev, pa vendar s ponosno in energično držo izraža neustrašenost in pripravljenost boriti se in zmagati.

Posebnost kipa je nedvomno izraz obraza, ki skoraj govori: SLOVENC! NISMO NAPRODAJ NIKDAR! NAPREJ V BORBO, ZA RESNICO IN SVOBODO!

Otvoritev spomenika bo 29. novembra. Predstavniki sindikalne organizacije so prosili zveznega podsekretarja za industrijo tovariša VINKA HAFNERJA, da bi ta spomenik odkril, in upajmo, da nam bo to željo izpolnil.

Na sliki se vidi, da je kip izdelan šele v grobem, brez fines in detajlov, vedar tudi tak kaže na mojstrsko delo.

Spomenik bo visok približno 2,5 metra; bo iz bron, in verjetno na podstavku.

(Nadaljevanje s 3. str.)

V zvezi s tem posebej opozarjamo še na tista določila pravilnika, ki se nanašajo na odrejanje bolniškega dopusta zaradi nezmožnosti za delo zavarovane osebe. Bolniški dopust zaradi nezmožnosti za delo odredi zavarovancu izbrani zdravnik v obratni ambulanti podjetja, če se je delavec predhodno odločil, da se bo zdravil v obratni ambulanti. Če pa je delavec — zavarovanec izbral zdravnika v drugi zdravstveni ustanovi oziroma izven obratne ambulante, pa mu ta izbrani zdravnik ne more odobriti bolniškega dopusta. Ta izbrani zdravnik nudi zavarovancu le zdravniško pomoč, glede bolniškega dopusta pa daje le priporočilo. Takega zavarovanca sprejme v bolniški stalež predstojnik obratne ambulante v podjetju. Zato se mora tak zavarovanec takoj javiti predstojniku obratne ambulante in mu predložiti ustrezne izvide in priporočila izbranega zdravnika, pri katerem se zavarovanec zdravi. Če se tak zavarovanec ne more osebno javiti, mora obvestiti predstojnika obratne ambulante pisмено ali na drug primeren način najkasneje v 48 urah. Glede trajanja bolniškega dopusta je merodajno edino mnenje zdravnika obratne ambulante oziroma predstojnika obratne ambulante, zato se mora zavarovanec redno javljati na preglede v obratni ambulanti, čeprav se zdravi pri drugem zdravniku izven obratne ambulante. Člani delovnega kolektiva, ki so si za zdravljenje izbrali zdravnika izven naše obratne ambulante, naj torej ta predpis upoštevajo, da se izognejo vsem nepotrebnim nevarnostim in nesporazumom.

BOLNIŠKI DOPUST ODOBRAVA LE OBRATNA AMBULANTA, KJER SE JE TREBA JAVITI TAKOJ PO OBOLNJU IN NE SE LE NAKNADNO OB PONOVNEM PRIHODU NA DELO.

Pripomniti je še, da zavarovanec, ki ima začasno stanovanje v kraju zaposlitve, za časa trajanja nezmožnosti za delo ne sme samolastno spremeniti bivališča — praviloma mora torej ostati in se zdraviti v tem stanovanju. Le pristojni zdravnik mu lahko dovoli, da odpotuje na svoj dom in ga izroči v zdravljenje in nadzor krajevno najbližji zdravstveni ustanovi.

Zdravila in sanitetni material lahko dviga zavarovana oseba na recept v katerikoli lekarni v državi; pri tem mora plačati svoj delež k stroškom (60 din za vsako zdravilo). Zavarovana oseba je upravičena dobiti prvenstveno domača zdravila. Če ima lekarna na zalogi domača in tuja zdravila, ki so enake kakovosti in učinka, lahko zavarovana oseba zahteva tudi tuja zdravila, vendar pa mora v tem primeru sama plačati še razliko v ceni med domačim in tujim zdravilom. Če v lekarnah ni možno dobiti zdravil, za katera je dano dovoljenje, da so v prometu v Jugoslaviji, lahko zavarovana oseba tako zdravila sama nabavi iz inozemstva. Komu-

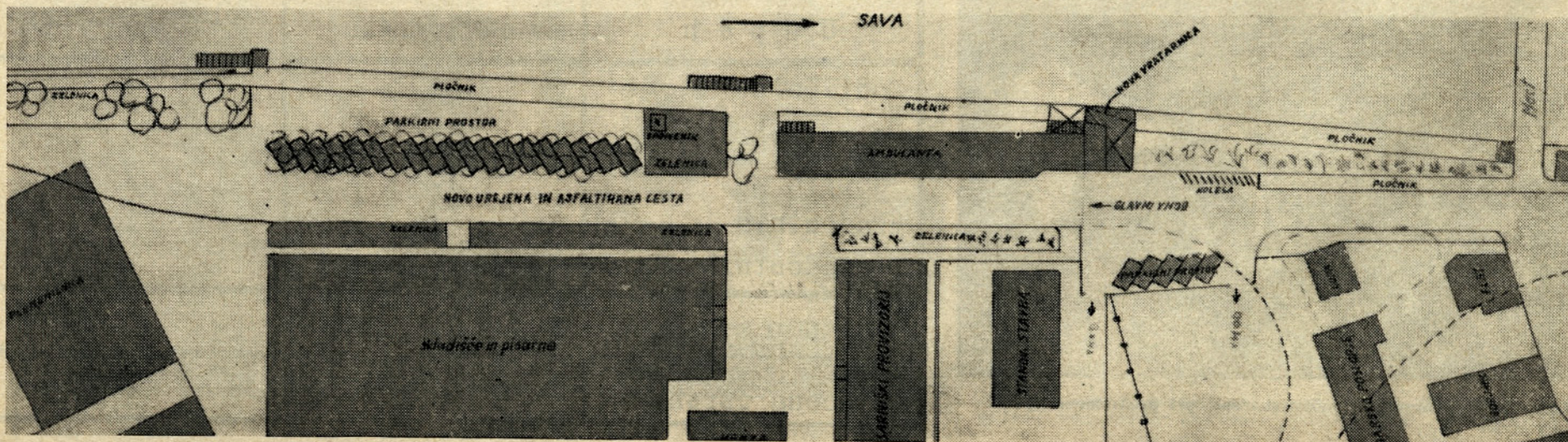
nalni zavod ji bo v tem primeru povrnil stroške za nabavo zdravila. Če pa zavarovana oseba nabavi taka inozemska zdravila, za katera ni dano dovoljenje, da so v prometu v Jugoslaviji, pa ne more zahtevati povračila nabavnih stroškov.

Kar se tiče protez in ortopedskih pripomočkov, bi bilo na kratko omeniti naslednje. Potrebo po takem pripomočku ugotavlja ustrezni zdravnik specialist, ki izstavi zavarovani osebi recept. Zavarovanec mora ta recept predložiti komunalnemu zavodu za soc. zavarovanje v potrditev in radi izdaje naročilnice. Stroški za nabavo ortopedskih in drugih pripomočkov gredo v breme sklada za zdravstveno zavarovanje le, če so izdelani iz materialov in po standardih, ki so predpisani z uradnim pravilnikom. Zavarovana oseba lahko zahteva izdelavo teh pripomočkov tudi iz boljšega materiala ali po višjem standardu, če doplača razliko v ceni. Z ortopedskimi pripomočki, protezami in sanitarnimi napravami je treba skrbno ravnati. Če postane tak pripomoček neuporaben po krivdi zavarovane osebe pred potekom trajnostne dobe, kot je določena s posebnim pravilnikom, nima ta oseba pravice do popravila ali do nabave novega pripomočka na račun sklada za zdravstveno zavarovanje. Če pa zavarovana oseba uporablja te pripomočke dalj, kakor določa trajnostna doba, ima pravico do posebne premije.

Tudi zobozdravstveno ustanovo ima zavarovanec pravico prosto izbirati. Zobozdravstvena pomoč oziroma zobotehnične storitve se nudijo zavarovanim osebam po vrstnem redu vpisa v zobni ambulantni. Prednost sprejema nastopa le v nujnih primerih, kot npr. če trpi zavarovanec bolečine, če gre za poškodbo, če je sanacija zobovja nujna zaradi izvrševanja poklica ali, če je postavljena medicinska indikacija od izbranega zdravnika. Zobotehnična in protetična dela se izdelajo iz predpisane standardnega materiala. Če zavarovanec želi, da se ta dela napravijo iz boljšega materiala, mora plačati razliko v ceni.

Pravilnik vsebuje tudi določila glede potnih in prevoznih stroškov. Povračilo potnih stroškov se priznava praviloma za najkrajšo relacijo in po najnižji tarifi za redna prevozna sredstva javnega prometa t. j. za avtobus oziroma za drugi razred potniškega vlaka. Po predlogu zdravnika se lahko odobri prevoz v prvem razredu potniškega vlaka oziroma z brzdovlakom, če je to potrebno glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe ali glede na dolžino potovanja. V vsakem primeru je dovoljena uporaba brzdovlaka, če je namembna postaja oddaljena nad 100 kilometrov. Zavarovancu se prizna tudi dnevnic in sicer polovica dnevnice, če je trajalo potovanje nad 12 ur; ta dnevnic se zmanjša za 30%, če zavarovaneec na potovanju ni prenočeval. V nujnih primerih ima zavarovana

(Dalje na 6. str.)

XIII. Gorenjski sejem v Kranju

2. avgusta je bila že trinajsta otvoritev te tako pomembne prireditve na Gorenjskem.

Sejem je odprl republiški sekretar za trgovino Bojan Bunc.

Tovariš Bunc je pohvalil uspešno izvedbo letošnjega sejma, posebno pa je poudaril vlogo sejma pri razvoju turizma na Gorenjskem. Sejem ima namreč izredno lepo in bogato turistično-urbaniščno razstavo, ki zajema sedem občin. Razstava prikazuje vse važnejše turistične in industrijske objekte, ki so ali bodo v gradnji v prihodnjih letih, in sicer v obliki maket, slik in načrtov.

Na sejmu je v velikem obsegu in pestrem asortimentu v prodaji raznovrstno blago in izdelki za široko potrošnjo. Lahko trdimo, da je sejem postal občasna veleblagovnica za prodajo blaga široke potrošnje, kar ustreza konceptu te prireditve in hkrati tudi utemeljuje potrebo in obstoj te institucije.

Na sejmu razstavlja svoje izdelke tudi naše podjetje v paviljonu na Tekstilni šoli. Paviljon je letos urejen izredno okusno in privlačno ter efektno.

Morda bi omenil še posebno novost, ki sicer ne spada k temu sejmu, je pa izredno pomembna za občane. Prireditev Gorenjskega sejma bo namreč jeseni izvedel poseben praktičen sejem za nabavo ozimnice. Ta sejem bo v novi tržnici. Takrat si boste lahko nabavali vse tiste izdelke, ki ste jih doslej iskali križem kračem

po Kranju in okolici. Ta prireditev bo letos prvič v Kranju in verjetno tudi v Sloveniji in brez dvoma koristna in uspešna.

Proslava ob dvajsetletnici ustanovitve bolnic v Davči

Vsa partizanska srečanja so po navadi prijetna in takšno je bilo tudi nedeljsko (20. julija) v Davči. V prijetnem hladu, po nočni ne-

vihti, nas je naš Jože potegnil po dolini skozi Železnike proti zbirnemu mestu. Ko smo zavili na most čez rečico, ki priteče izpod hribov

Otvoritvi XIII. Gorenjskega sejma so prisostvovali vsi vidnejši predstavniki občine in tudi nekateri gostje iz okraja

Od desne proti levi: nekdanji ranjenec tov. Košir, zdravnica dr. Franja in bolničarka

okoli Davče, smo morali avtobus malo razbremeniti; bili smo pretežki in tudi preveč boječi. Pozneje smo to storili še enkrat, saj se je še razbremenjeni komaj prerinil skozi skalnati usek divje in lepe doline.

Pogosto so hupali okoli nas nestrpni fičkotni in tudi Mercedesi, ker niso mogli mimo nas. Naš avtobus je namreč zajel po širini skoraj vso sicer lepo, vendar preozko gorsko cesto. Smo pa končno le prišli v slavno okrašeno Davčo, čeprav smo zadnji kilometer morali pešati.

Tam smo bili zbrani vsi tisti, ki so v težkih časih osvobodilnega boja skrbeli za ranjence, prišli pa so tudi mnogi takratni ranjenci, prijatelji vaščanov iz tistih časov in mnogi drugi. Prišli so, da bi obudili spomine na težke trenutke, ko so se borili za življenje vsakega ranjenega partizana.

Partizanski zdravnik in ustanovitelj bolnice »FRANJE« in njenih oddelkov, dr. Viktor Volčjak, je v slavnostnem govoru opisal zgodovino delovanja teh bolnic ter se hkrati še enkrat zahvalil vaščanom za nesebično pomoč in sodelovanje. Zares je bilo nato ganljivo gledati pozdravljanje starih znancev, zdravnikov, bolničark in ranjencev. Med njimi sta bila tudi: naš varnostni tehnik Jože Šmid - Božo - takratni bolničar in upravnik-ustanovitelj oddelka C — SVPB bolnice Franja, in njegova žena Angelca-Marija, ki sta veliko storila za ranjene partizane.

Za lepši potek prirske prireditve so poskrbeli učenci osnovne šole v Davči s tov. učiteljico na čelu, dalje godba na pihala in študentski oktet iz Škofje Loke; mladinci našega podjetja pa so se zbrali že v soboto in prišli peš na slavnost prav kot pravi partizani z zastavami in harmoniko.

Med slavnostnimi gosti je bila tudi tov. dr. Bidovčeva-Bojčeva znana pod imenom dr. Franja. Po njej se je imenovala tudi bolnica Franja. Prišla sta še dr. Pohar in dr. Derganc, ki sta tudi ves čas delovala v teh bolnicah. Slavnostni del prireditve je bil zaključen s skromno obdaritvijo zdravnikov teh bolnic. Sledilo je še obvezno slikanje za spomin.

V popoldanskem času smo se malo okrepčali ob prijazni postrežbi domačinov, v pomenkih in pri obujanju spominov je le prehitro minil čas do odhoda.

Zadovoljni, da smo po dolgem času obiskali kraje kjer se je zdravilo toliko naših partizanov in da smo se pogovarjali o tem z domačini, ki radi vidijo, da jih obiščejo stari znanci in tovariši, smo se pozno popoldne vrnili po prelepi dolini skozi Češnjico in Škofjo Loko domov. Minil je lep dan, in proslavili smo Dan vstaje, naš veliki praznik.

Dr. Viktor Volčjak, ustanovitelj bolnišnice Franja

Atletski ekipe JLA v podjetju

V času občinskega praznika je bilo v program tekmovanj vključeno tudi jugoslovansko atletsko prvenstvo JLA. Tekmovale so

športne ekipe iz vse države. Te ekipe so si v prostem času ogledale mesto, bližnjo okolico in nekatera večja podjetja. Naše pod-

jetje sta obiskali športni ekipe iz Zagreba in Beograda. Ekipe sta si ogledali proizvodne obrate v obratu I. Na žalost si nista mogli ogledati plemenitenja tkanin, ker plemenitilnica ni obratovala zaradi kolektivnega dopusta.

Po ogledu je bila skromna zakuska in razgovor s predstavniki podjetja in družbeno političnih organizacij. Gostom je v kratkih besedah povedal nekaj podatkov o proizvodnji in o splošni politiki vodenja tehnični direktor tovariš Care, medtem ko so jim ostali obrazložili sistem nagrajevanja po delu, sistem samoupravnih organov in druge specifičnosti našega podjetja.

Srečanje je potekalo v prijateljskem vzdušju in v obojestransko zadovoljstvo. Ob odhodu je sindikalna podružnica podarila vsaki ekipi še spominsko darilo.

Ekipe pripadnikov JLA iz Beograda na obisku v podjetju

Člani ekipe JLA iz Zagreba

Skupina udeležencev proslave v Davči. S številkami so označeni: 1 - dr. Viktor Volčjak, 2 - dr. Edo Pohar, 3 - dr. Franc Derganc

Proizvodnja in osebni dohodki v prvem polletju 1963

(Nadaljevanje s 1. str.)

Prejšnji pregled kaže, da so dobre rezultate dosegli v EE predilnica I, tkalnica I in plemenitilnica II, in da močno zaostajajo v EE predilnica II, tkalnica II in plemenitilnica I. Iz podatkov o kolčini, asortimentu in kvaliteti pa se tudi vidi, kje so vzroki za to. V tkalnici II in s tem tudi v predilnici II je zlasti slabo doseganje kvalitete, ob zaostrenem kriteriju, povzročilo močan izpad osebnih dohodkov, v plemenitilnici I pa predvsem neustrezen asortiment (glej podatek v tekstu nad tabelo) in seveda tudi slaba kvaliteta. Brez dvoma so vzroki za tako stanje subjektivni in objektivni. Subjektivne vzroke bodo morali v teh enotah poiskati in odstraniti sami, za odstranitev objektivnih vzrokov pa se bodo morale v polni meri angažirati centralne strokovne službe, razvojni oddelek, tehnični sektor, center za izobraževanje kadrov in ves kolektiv.

Na osebne dohodke zaposlenih po ekonomskih enotah vpliva tudi število zaposlenih. V nekaterih enotah imajo več zaposlenih kot je bilo predvideno po planu, v drugih pa manj. To vpliva na povprečne osebne dohodke, saj vemo, da so osebni dohodki tem višji, čim manjše število ljudi je sodelovalo pri ustvarjanju določenih sredstev. Na stvarne osebne dohodke pa vplivajo seveda tudi izostanki ozir. ure, ki jih ne plačajo v ekonomski enoti. Zato si bomo v naslednji tabeli ogledali poleg dosežene mase osebnih dohodkov tudi dosežene povprečne mesečne osebne dohodke zaposlenih po spisku in dosežene osebne dohodke za 208 plačanih ur, vse to v odstotkih od odgovarajočih planiranih postavk:

Ekonomska enota	Dosežena Doseženi povprečni osebni dohodki		
	sredstva za os. doh	na 1 zap. po spisku	na 208 plačanih ur
Predilnica I	102,—	101,4	109,6
Predilnica II	95,8	96,2	105,1
Tkalnica I	103,—	103,2	112,6
Tkalnica II	95,2	95,8	104,6
Plemenitilnica I	95,9	98,2	102,3
Plemenitilnica II	100,9	99,—	106,9
Gravura	96,3	101,8	99,3
Skupna proizvodnja EE	98,9	99,5	107,6
Termocentrala	91,4	98,8	102,9
Vzdrževalni obrati	96,8	99,—	104,8
Splošna uprava	98,9	98,—	103,1
Skupaj EE	98,6	99,3	106,9
Ost. osebnih dohodkov	103,9	104,5	—
Skupaj podjetje	98,9	99,6	104,4

Izplačani osebni dohodki so v povprečju za 7 odstotkov manjši od doseženih, to je za vsoto, ki so jo ekonomske enote rezervirale za normalno delitev osebnih dohodkov v času dopustov. Ti zneski so v posameznih EE dokaj različni in so izplačani osebni dohodki nekoliko bolj izenačeni po ekonomskih enotah kot doseženi. Vendar to dejstvo ne vpliva na prikazane odnose med EE, ker bodo tiste EE, ki so lahko več prihranile, v boljšem položaju v zadnji tretjini leta (po dopustih) kot ostale.

A. Miklavčič

Uveljavljanje pravic do zdravstvenega zavarovanja

oseba pravico do prevoza v zdravstveni zavod z reševalnim avtomobilom. Za nujni primer gre, če je treba prepeljati osebo, ki je zbolela za nalezljivo boleznijo, če je treba prepeljati osebo, ki je zbolela za duševno boleznijo in ni zmožna potovati z rednim prometnim sredstvom, dalje, če je treba prepeljati osebo, ki je življenjsko nevarno poškodovana ali pri kateri so nujni zdravniški posegi v stacionarnem zdravstvenem zavodu in končno, če je treba prepeljati v zdravstveni zavod osebo, ki je težko pokretna in ni zmožna potovati z rednim prometnim sredstvom. Nujnost prevoza z reševalnim avtomobilom ugotavlja zdravnik. Če reševalnega avtomobila ni na razpolago, se lahko uporabi tudi drugo prevozno sredstvo kot npr. vprežni voz ali zasebni avtomobil; v tem primeru povrne sklad zdravstvenega zavarovanja prevozne stroške proti predložitvi računa.

Kot je znano, se zdravstveno varstvo lahko uveljavlja le s pravilno potrjeno zdravstveno izkaznico. Potrditev obstoja delovnega razmerja in potrdilo o pravici do zdravstvenega varstva ne smeta biti starejša kot 30 dni. Le v nujnih in neodložljivih primerih se lahko zdravniška pomoč zahteva brez potrjene zdravstvene izkaznice, vendar pa je treba to naknadno predložiti.

POSEBEJ BI OPOZORILI ŠE NA DOLOČILO PRAVILNIKA,

DA SE MORAJO ZAVAROVANE OSEBE MED ZDRAVLJENJEM DRŽATI ZDRAVNIKOVH NAVODIL, V REDU PRIHAJATI NA ODREJENE PREGLEDE IN ZDRAVSTVENE STORITVE TER PRAVILNO UPORABLJATI ZDRAVILA IN PRIPOMOČKE. ZAVAROVANA OSEBA NIMA PRAVICE VSILJEVATI ZDRAVNIKU SVOJE VOLJE GLEDE VRSTE IN NACINA ZDRAVLJENJA ALI PREDPISOVANJA VRSTE IN KOLICINE ZDRAVIL.

(Nadaljevanje z 2. str.)

asortimentu tkanin. Jasno je namreč, da proizvodnja tkanin z nizkim dohodkom ali celo izgubo povzroča finančne težave tako skladam kakor tudi OD. Temu problemu sta že delavski svet in upravni odbor podjetja posvetila posebno skrb ter sklenila, da se postopoma preide na kvalitetnejši asortiment, ki bo tudi bolj rentabilen. Imenovana je bila celo komisija, ki se bavi samo s problemi rentabilnosti artiklov.

Uvajanje novih artiklov je pa močno odvisno od znanstveno — raziskovalnega dela, čemur bo v bodoče treba posvetiti tudi mnogo več pozornosti kot dosedaj.

Poleg navedenih najvažnejših

Prvi absolventi naše mojstrske tekstilne šole

(Nadaljevanje s 3. str.)

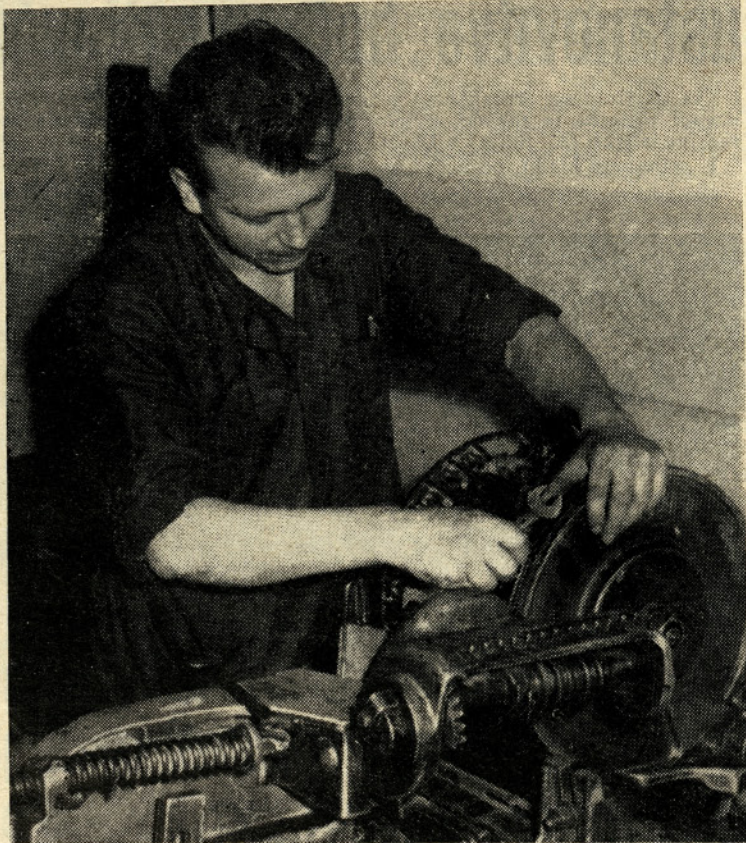
To so bili predvsem podmojstri in mojstri, ki so poleg 20-urnega tedenskega pouka delali še na 3 iz-

mene, kar prav gotovo ni bilo lahko. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi to, da so se nekateri vozili na delo in da jim ni bilo lahko, ko so šli zjutraj zgodaj od doma, vračali pa so se v poznih večernih urah. Jasno je, da ni potrebno komentirati, da niso imeli samo skrbi za šolo in službo, temveč tudi še za družino, ki je zato tudi nosila del tega bremena. Kljub tako velikim naporom lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da njihov trud ni bil zaman, saj so dosegli zadovoljive rezultate, ki jih ni mogoče prezreti. Poleg tega so absolventi mojstrske šole dokazali, da se je možno učiti tudi ob najtežjih pogojih, zlasti še zato, ker marsikateri slušatelj pred vstopom v šolo ni imel ustrezne predizobrazbe in je moral zato vložiti vse sile, da je nadoknadil pomanjkljivo znanje.

Predavatelji so poučevali z modernimi metodičnimi prijemi in so skušali razlagati čimbolj jasno in preprosto. Slehernemu slušatelju je bilo omogočeno, da je pridobljeno znanje sproti utrjeval in razvijal. Vsa teoretična znanja so temeljila na praktičnem pouku, zlasti pri tistih strokovnih predmetih, ki so bili neposredno povezani s praktičnim delom.

Na koncu naj izrazimo zahvalo tudi celotnemu predavateljskemu kadru, ki je vložil v svoje delo mnogo truda in dobre volje in tako prispeval k skupnemu uspehu šole in prvih absolventov.

S. Primožič

Janez KORAZIJA pri praktičnem izpitu za mojstra

Letni učni uspeh v mojstrski šoli po posameznih predmetih v II. letniku

Predmeti	O c e n e					ocena predmeta
	odl.	prav. dob.	dobr.	zad.	nezd.	
Slovenščina	—	5	14	4	—	3,04
Matematika	6	7	5	5	—	3,61
Organizacija dela	—	11	8	4	—	3,30
Tkalska tehnolog.	—	7	15	1	—	3,26
Enciklopedija opl.	—	14	9	—	—	3,61
Tkalska tehnolog.	—	9	13	1	—	3,35
Praksa iz tkal.tehn	—	15	7	1	—	3,61
Vezave	—	7	8	8	—	2,96
Dekompozicija	—	5	14	4	—	3,04
Higiensko tehn.varn	6	15	2	—	—	4,17
Ustava	—	8	13	2	—	3,26
Povprečna ocena II. letnika						3,38

(Pregled končnega uspeha v šoli si oglejte na 3. strani)

Razprave o načrtih našega perspektivnega razvoja

nalog je še kopica drugih tudi pomembnih področij, ki jih bo treba utrjevati in razvijati po sodobnih principih, ki bodo v skladu z modernizacijo proizvodnje in s splošnimi družbenimi načeli. Pri tem bi omenil utrjevanje notranje organizacije v obratih in v upravi, jačanje komercialne službe predvsem v smeri raziskave tržišča, krepitev delavskega samoupravljanja v ekonomskih enotah in centralnih organih — skratka — vse službe, organi in končno vsak posamezni član kolektiva bo moral prispevati svoj delež k skupnemu in končnemu cilju.

Marsikdo bi se končno vprašal, zakaj kopičimo toliko odgovornih nalog nase in kaj nas v to sili.

Razlogov za to je več, in sicer: skrajšani delovni čas, dvig življenjskega standarda, ter splošni razvoj industrije v naši republiki.

Kot nam je znano vsem članom kolektiva, predvideva naša nova Ustava skrajšanje delovnega časa za 6 ur tedensko, vendar s pogojem, da se nivo proizvodnje ne zniža. Podjetje z izrabljenimi in zastarelimi osnovnimi sredstvi si bodo to le težko privoščilo. Kot dokaz za to je podobno moderno podjetje »Litostroj«, ki je brez večjih težav v celoti prešlo na skrajšani delovni čas, pa nikomur ne bi bilo všeč, da ostane pri enakih osebnih dohodkih oziroma, da bi se celo znižali. Tudi plani

višjih organov predvidevajo postopno naraščanje življenjskega standarda. Seveda nam vseh teh ugodnosti ne bo nihče podaril, temveč si jih bomo morali sami ustvariti z boljšo, večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo. Slovenija velja v splošnem merilu za industrijsko razvito področje. Poleg nove industrije se posamezne industrijske veej tudi v naši republiki intenzivno modernizirajo, avtomatizirajo z istočasnim uvažanjem sodobnih tehnoloških postopkov. Seveda ne sme tekstilna industrija stati ob strani, pač pa mora vložiti vse napore za modernizacijo novih obratov, ker je to osnova za obstoj in napredek.

Absolventi mojstrske šole na poučnem izletu

Po končanih izpitih so odšli absolventi na poučno ekskurzijo po Jugoslaviji. Predvsem so si ogledali tekstilno tovarno v Dugi Resi. Zanimivost v tej tovarni je popolna avtomatska tkalnica in tudi av-

tomatizirana priprava dela. Delavke delajo že na 52-statveni sistem. Udeleženci ekskurzije so si ogledali tudi Plitvička jezera in obmorsko mesto Crikvenico.

Posnetek v Duga Resi pred spomenikom

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. sodoben slovenski pesnik in pesniški prevajalec, ki je lansko leto praznoval 80-letnico življenja (Alojz, »Eros-Tanatos«), 7. ostrina, strogost, 13. italijanski pevec zabavne glasbe, doma iz Trsta (Teddy), 14. drevo s črnkastim lubjem in široko krošnjo, katerega les je mnogostransko uporabljen v pohištveni industriji, 16. ženska oseba v otroških pravljicah, 17. vrsta metle v gospodinjstvu, 19. del sobnega pohištva, 21. mlečni izdelek, 22. glavno mesto najmanjše balkanske države, 24. del radijske in televizijske napeljevalne za oddajanje in sprejemanje elektromagnetnih valov, 27. ruska reka, ki teče skozi Leningrad, 28. ime danske igralkice nemega filma Nielsen, 29. gosta in sladka tekočina, stranski produkt pri proizvodnji sladkorja; uporablja se za živinsko krmno in pridobivanje špirita in kvasa, 31. predmestje Hamburga, kjer se dogaja važno človeško čutilo, 35. del poslopja, 37. veletok v zahodni Afriki, ki se v deltastem izlivu izliva

v Gvinejski zaliv, 39. sodobna slovenska pevka zabavne glasbe (Majda), 41. vnetje sluznice dihal, 43. deloma odprt prizidek pri hiši, 44. prebivalec ene najlepših alpskih dolin ob zgornji Soči pod Triglavom, 45. tuje moško ime.

NAVPIČNO: 1. zadnje počivališče, 2. ustanovitelj Rima, ki je ubil brata Romula, 3. francoski pisatelj s pravim imenom Jean Schopfer, avtor »Atale«, 4. raven Sartrova drama »Zaprta v...«, 34. predel med gorami, 5. deseta in druga črka abecede, 6. znak vladarske časti, 7. čebeli podobna žuželka s pekočim pikom, 8. silno nočno čustvo, 9. soglasnika s konca abecede, 10. francoska reka, se verno od Pariza, desni pritok Seine, 11. izloček ustinih žlez, 12. teža paketa ali posode, 15. žensko ime, 18. sin Agamemnona in Klitemne- stre iz grške mitologije, naslovni junak Evripidove komedije, 20. ime slovenskega epskega pesnika Aškerca, 23. drugo ime za Madžarko, 25. orodje za tanjenje ko-

»Ljudje bi radi videli, kako boste skočili. Saj jih vendar ne boste razočarali!« je dejal policist.

Gledal je, kako se je spodaj zbirala množica. Najprej na pločniku. Naglo je naraščala in končno zaslegla vso cesto. Promet se je začel ustavljati. Toda vse to se je zdelo tako neznatno od tu zgoraj z napusta v 26. nadstropju.

Za preplašene obraze, ki so se vedno znova pomaljšali z oken, strmeli vanj ali ga prosili in spet izginjali, se je komaj bragal. Najprej ga je opazil pikolo, potem ga je vprašal strežnik dvigala, kaj naj to pomeni. Trenutek nato je potaknil glavo skozi okno poslovodja in nazadnje se je pojavil zaliti in rdeči direktorjev obraz.

»Kaj pa počnete tam zunaj?« je vprašal direktor.

»Takoj bom skočil.«

»Kdo pa ste? Kako vam je ime?«

»Karel Adams. Izginite!«

Napust ni bil širok niti pol metra. V žarki sončni svetlobi je stal na njem, s hrbtom proti zidu, med dvema oknom tako, da se ga ni dalo doseči. V svoji odpeti beli srajci je bil podoben obsojencu, na katerega že čaka rabelj.

Nove glave so se pojavljale na oknih — zdravnik, hotelski nastavljenec, potem duhovnik. Ogovarjali so ga z gospodom Adam- som, vsi so govorili z njim narejeno mirno.

»Zakaj pa nočete priti noter in se še enkrat pogovoriti z menoj o vsej zadevi?« je vprašal duhovnik.

»Tu ni več kaj govoriti!«

»Ali naj vam pomagam, da boste lahko zlezli spet skozi okno?«

»Kakor hitro pridete ven, bom skočil.« je osorno odgovoril Adams.

»Kako pa bi se vam dalo pomagati?«

»Nikakor!«

Potem je skozi okno pomolil glavo policist. »Hej, vi,« je dejal,

»Ljudje tam spodaj so me poslali sem gor — češ da je tu nekdo, ki bi rad na glavo skočil dol. Toda resno skočiti menda ne mislite, ali...?«

»Pač!«

»Zakaj?«

»Tu in tam si rad privoščim kaj takega, kar vzbuja pozornost.«

»No — smisel za humor imate res! To mi je všeč!« je dejal policist. Potem je zlezal skozi okno z nogami naprej in sedel nanj.

»Boste kadili?«

»Ne,« je dejal Adams.

Policist si je iztrkal iz zavočka cigareto, jo prižgal in puhnil dim v sončni dan. »Ali ni krasen dan danes, kaj?«

»Krasen za smrt,« je dejal Adams.

»Na, držite se kot bi kis pili in žolč jedli, moj ljubi! Ali imate sorodnike?«

»Nimam. Pa vi?«

»Ženo imam.«

»Jaz nikogar.«

»To je žalostno!«

»Da,« je dejal Adams. — Toda

včeraj — je razmišljal sam pri sebi — si še imel nekoga; na vratih mu je Karen rekla na svidenje, toda poljubila ga ni, kajti v njunem zakonu ni bilo več poljubov. Pa je vendar še bila njegova žena — ki jo je ljubil, zdaj in vselej. Nikdar ne bi privolil v ločitev, čeravno mu je Karen rekla, da ga bo nekega dne zapustila.

In potem se je vrnil ob šestih domov. Zene ni bilo več, ne ljubezni, ničesar ni bilo več. Le prazen zavojček od uspavalnih praškov in Karenino truplo brez življenja na divanu. Listek na zglavju ga je obvestil o vsem, brez ovinkov in brezobzirno. Karen je pisala o Stevu, ker je vedela, da je možu znano — znano že mesec.

Moža se nista nikdar seznanila: toda nekoč je videl Karen s Stevom v bližnjem kabaretu, in ko jo je nato doma vprašal, če je bil to Steve, je odkrito priznala. Prikrivanje je vedno sovražila.

Davno je že od tedaj, ko mu je povedala, da je z njunim zakonom konec. In potem, po tistem večeru, je govorila čisto odkrito, da bo odšla s Stevom.

Zdaj pa ji je Steve sporočil, da ne more z njo. Steve jo je prevaril.

Adams je odšel včeraj zvečer zdoma in do dvanajstih blodil po ulicah. Danes zjutraj, ko se je prebudil, si je bil na jasnem, kaj mora storiti. Vzel si je tu v hotelu sobo, v najvišjem nadstropju. Vedel je, da bo vse drugo prišlo samo od sebe. Višina ga ni motila več, kot od začetka, ko je stopil na napust. Čutil se je blizu poslopjem, ki so okrog njega kiserem gor. Gasilci so nastavili svoje pela pod nebo. Globoko spodaj so bile ceste črne ljudi, ki so strmeli platno, v katero naj bi padel. Kot kolač se mu je zdelo platno, črn kolač z rdečim krogom v sredini. Toda telesa, ki bi priletela s 26. nadstropja, bi vendar ne moglo vzdržati. Sem, kjer je stal, se mu ni mogel nihče približati. Gasilske lestve niso segle tako visoko in napušč strehe nad njim je onemogočal vsak poskus reševanja.

»Saj to nima nobenega smisla,« je nenadoma rekel nekdo, ki je pomolil glavo skozi okno. »Zdravnik sem, lahko vam pomorem.«

»V katerem zavodu?« je vprašal Adams.

»Ne v zavodu, to vam sveto ljubim, gospod Adams!«

»Prepozno! Pobriganje se za ti- stega, ki vas potrebuje, gospod doktor! Jaz vas ne potrebujem.«

Zdravnik je izginil in pokazal se je drug obraz, spet obraz duhovnika. »Ali lahko kaj storimo za vas?« je vprašal.

»Ne,« je odvrnil Adams.

»Ali si želite biti sami, da bi lahko razmislili?«

»Storite, kar hočete!«

Duhovnik se je umaknil nazaj v sobo. Adams je slišal, kako se možki v sobi razgovarjajo o sredstvih in potih, da bi ga spravili nazaj v sobo. Nekdo je po telefonu klical izvedence za samomorilce.

Tu pa se je nenadoma spet pojavil policist. Adams je to tudi pričakoval. Proti njemu se je kazal bolj dostopnega — torej bo policist ponovno poskušal.

»Veste, Adams,« je dejal in sedel spet na okno kakor prej,

da ste mi pravzaprav kar prav prišli s svojimi samomorilnimi nameni. Če bi ne bilo vas, bi moral stati tu spodaj in urejati promet. Tako pa se lahko tu zgoraj nekoliko oddahnem.«

»Lejte no, ali res?«

»Res, res! To tu je moj okraj.«

»Kar brez skrbi lahko ostanete tu zgoraj, saj se je promet tako ustavil.«

Policist se je zasmejal. »Res je,« je dejal in zamahnil z roko.

»Ljudje čakajo, da boste skočili. Kar vesele se že tega.«

Adams se je zdrznil. »Vesele se že?«

»Jasno! Za gotovo računajo s tem, da boste skočili, radi bi videli. Saj jih vendar ne boste razočarali?«

Adams se je ozrl v globino, pogled mu je preletel črno množico.

»Od tu zgoraj jih sploh ne morete slišati,« je dejal policist,

»toda že ves čas vam kličejo, da skočite že enkrat. Menijo, da ste jim to dolžni, ko že vse popoldne stojte tu spodaj, da bi že skoraj korenine pogнали.«

»Tolpa lačnih volkov!« je zamrmral Adams.

»Natanko tako! Čemu torej metati življenje stran samo zato, da bi tisti tam doli doživeli svojo senzacijo?« Policist je napeto opazoval Adamsov obraz. Zazdela se mu je, da je opazil na njem trzaj neodločnosti, in je dejal tiho, skoro priliznjeno: »Pridite noter! One tam spodaj pa naj vzame hudič!«

»Morda imate prav,« je rekel Adams.

»Prav gotovo!«

Adams se je nekoliko zazibal, odlepil se je za hip od hišne stene, nato pa spet stopil nazaj in si z rokama zakril oči. »Nekoliko vrti se mi v glavi,« je dejal.

»Podajte mi roko!« Policist se je ozrl čez cesto, kjer so na strehi hiše, ki je stala nasproti, stali fotografi s filmskimi kamerami. Sijajna slika za jutranje liste, je pomislil.

»Trenutek — čakajte!« Množica spodaj je zavrisnila, ko se je policist vzravnil, iztegnil roko in se drobnih korakov bližal Adamsu.

»Saj sem vedel, da boste končno le prišli,« je dejal Adams in pograbil policista za roko. »Saj zato sem poiskal to mesto!«

»Kaj?« je dejal policist in se na ozkem napustu skušal obdržati v ravnotežju.

»Moje ime ni Adams, Steve, Karen je bila moja žena. Ali veste, da si je včeraj vzela življenje?«

Policista je obšla groza. Hotel je nazaj, toda oni drugi ga je trdno držal za roko. In nato — nenaden trzaj, močan sunek, v blaznem smrtnem strahu je hotel zakričati, — potem pa je padel nekam v mehko, naraščajočemu kričanju množice nasproti in zadnje, kar je še čutil, so bili jekleni prsti, ki so mu oklepali zapetje...

Pomoč ponesrečnim v Skopju

(Nadaljevanje s 1. str.)

dvodnevni zaslužek članov kolektiva in pet milijonov v denarju in materialu iz sklada skupne porabe. Sprejet je bil tudi sklep, da je iz našega podejta na razpolago posebna strokovna ekipa, ki bo po potrebi odšla na ustrezno mesto.

Pripravljenost pomagati so dokazali tudi številni člani, ki so se takoj prijavi za odzvez krvi.

NOVO MESTO SKOPJE MORA ZRASTI ZNOVA, SE LEPŠE IN MODERNEJŠE! To naj bo geslo vseh Jugoslovancev, ki čutimo in sočustvujemo z bratsko republiko. Prepričani bodimo, da zato tudi nadaljnja pomoč ne bo izostala v nobenem kolektivu.

KOT VSI DRUGI, TAKO VAM TUDI NAS KOLEKTIV STOJI OB STRANI, DRAGI BRATJE MAKEDONCI!

Izžrebani so bili

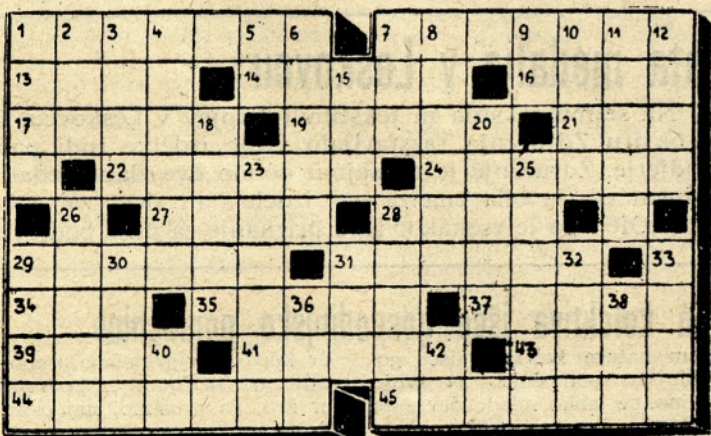
Od tistih, ki ste oddali nagradno križanko, ki je bila objavljena v 5. št. 18. junija, so bili izžrebani naslednji:

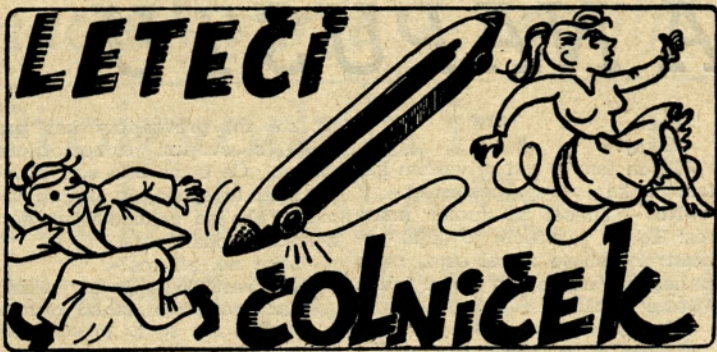
1. nagrada — 1.500 — Majda Krivec
2. nagrada — 1.200 — Miloš Stempihar
3. nagrada — 1.000 — Alojz Ferkulj
4. nagrada — 900 — Olga Prestor
5. nagrada — 700 — Martinka Urbanc
6. nagrada — 600 — Marinka Kmet

Tisti, ki ste oddali pravilne rešitve nagradne križanke, ki je bila objavljena v 6. št. (pomotoma označenin tudi s št. 5!), ki je izšla 15. julija, pa ste bili izžrebani naslednji:

1. nagrada — 1500 — Marinka Ambrož
2. nagrada — 1.200 — Darinka Fajdiga
3. nagrada — 900 — Mihaela Malovrh
4. nagrada — 600 — Fadila Mušić

Obveščamo vas, da boste denar dobili šele pri naslednjem izplačilu, to je 15. septembra!

Pravijo nekateri, da nisem več leteči čolniček ampak čisto navadna počasna stara barka. Delno je to res, saj čestokrat ne upam napisati kaj kritičnega, čeprav bi moral. Nič pa nimam proti, če urednik objavi vaše prispevke, pa če bodo še tako kritični in resnični. Za druge pa ne bom več hodil po kostanj v žerjavico.

Pozanimal sem se, kako poteka življenje v naših počitniških domovih ob morju. Nekateri so pohvalili Novigrad, drugi zopet Fiesoo, vsi pa so izjavili naslednje: »Če želite ponoči spati, potem pojdite v Novigrad, če pa ne želite spati, in če sploh ne morete spati ponoči, pa pojdite v Fiesoo, kjer vas bodo razgrajali in veseljaki zabavali tudi preko polnoči. Verjetno je torej tako res, slabo je le to, da vam podobnega obvestila nisem mogel priskrbeti že takrat, ko ste se odločili za Fiesoo tisti, ki bi v domu radi počili in si nabrali novih moči za delo v podjetju. Za drugo leto pa tega nikar ne pozabite, saj se iz leta v leto ponavlja ista pesem.

Vse kaže, da brez kraje v našem podjetju sploh ne gre. Tako sta mi pripovedovali dve proizvajavki iz predilnice I naslednji dogodek: »Prinesli sva posodi za hrano na okno v menzo, blok za kosilo pa sva vtaknili na pokrov. Ko sva odhajali proti predilnici sva videli, da jo delavec iz plemenitilnice briše s kolesom proti menzi. Zasmili sva, da gre morda po najina bloka ter sva se zato vrnili. Delavec je res vzel bloka iz najinih posod in odšel. Delavca na videz sicer pozna, če ga bova lahko odkrili pa še ne veva.« Vidite, dragi člani kolektiva, kako grdo in netovariško ravna nekateri. Obvezno bo prizadetega človeka treba najti in ga najstrožje kaznovati, morda celo z odpustom. Kaj more biti še kaj gršega in bolj žalostnega kot to, da član članu krade? Včeraj sem bil pa celo v strahu za svoje življenje. Da vidite, kako je urednik besnel po svoji sobi. Še nikoli ga nisem videl tako bes-

nega in nevarnega. Ko se je malo pomiril, sem ga pa le vprašal, kaj ga je tako raztogotilo. Pa mi je povedal naslednje: »Sploh več ne vem, kaj spada v poslovno tajnost in kaj ne. Za eno zadevo trdi ta, da je tajnost in drugi, da ni, za drugo zadevo pa zopet obratno. Če upoštevam mnenje enega, me zmerja drugi, če pa delam obratno je pa zopet narobe. Pri vsem tem pa želim le, da bi člane kolektiva obveščal in seznanjal z dogodki v podjetju, da bi bili o vsem na tekočem, da bi tako lahko uspešno sodelovali v organih delavskega samoupravljanja in povsod tam, kjer bi morali. Če pa naj to uspešno delajo, potem jim moramo vendar povedati tudi važnejše dogodke in zadeve, ne pa le to, kdaj ko kakšna seja, koliko je bilo navzočih članov in kdaj bo gotov obrežni zid. Vse pa tako kaže, da kmalu še teh podatkov ne bom smel več objavljati, ker že postajajo tajnost podjetja.« Hudika, sem pomislil sam pri sebi, je pa urednik še večji revež kot jaz, če ne sme niti to pisati, kar je res! Sicer pa jaz tudi vsega ne upam, in ne smem!

Zanima me, če vam je bila morda v zadnji številki všeč. Meni vsaj je bila, predvsem zaradi preprostih oblik. V prihodnjih številkah vam bo dajala tovrstne nasvete že naša nova sodelavka, ki pa se mora seveda še pojaviti. Bi ji pa svetoval, naj se odloči za daljše sodelovanje, ker kujavih sodelavcev urednik nič kaj ne ceni.

Nekega dne sem videl vso objokano osebo, ki deli ostanke v nekem oddelku splošne uprave. Prepričan sem, da določeni člani oziroma boljše rečeno članice tega oddelka vedo, da to leti nanje. Svetujte jim, naj bodo v prihodnje manj nesramne in bolj uvidevne takrat ko izbirajo ostanke. Sedaj bom imel eno oko vedno zanje, v listu pa tudi kak daljši odstavek. MILO ZA DRAGO, pravi pregovor, ki ga jaz zelo upoštevam.

29. julija sem pa zastoj čakal

na naš slavi kombi. Sicer je vozil Chevrolet tja do 9. ure, potem je pa tudi ta odšel na svoje redno delo. Jaz pa sem zastoj čakal in čakal, pa nič dočakal. Bil sem že v strahu, da se nam je morda kombi pokvaril, vendar je bil kombi kar v redu; odšel pa je nabavljat v Ljubljano. Veste, za nabavo sedaj niso več dovolj tovrni in poltovorni avtomobili. Verjetno so premalo fini in udobni, pa bodo v tem oddelku začeli koristiti pač kombi, čeprav je predviden za povezavo obeh obratov. Zdi se mi, da bo pa zato za povezavo skrbel kar FAP, čeprav je manj udoben in lep. Če pa se ne strinjate — jaz se že ne — potem pa bo treba reči energično besedo, da ne bodo takšna in podobna pota v Ljubljano in drugam vedno pogostejša. Treba bo pač dati piko na i. L. Č.

Člani centralnega delavskega sveta na izredni seji za pomoč Skopju

Uporaba poliakrilnitrilnih vlaken v bombažni industriji in njihovo uvajanje v našo proizvodnjo

(Nadaljevanje z 2. str.)

nin pa povzroča na koži rahlo srbenje. Neugodna je tudi dokaj visoka cena surovine, saj se giblje od 2 do 2,4 tisoč dinarjev za 1 kg.

Z ozirom na veliko število poliakrilnitrilnih vlaken navajamo nekatera najbolj znana:

Naš znameniti kombi in njegov sofer — Jože

- Makrilon — PAN vlakno, kate-rega bo proizvajala tovarna Naum-Naumovski — »Borče« Skopje
- Orlon
- Akrlan — sem spada tudi »Leacryl«, to je trgovski naziv za akrilan proizveden v Italiji po licenci firme CHEMSTRAND-USA
- Creslan
- Dralon
- Nymkrilon

Za predvso v bombažni industriji se do sedaj največ uporabljajo naslednje mešanice:

1. 70 odstotkov akrilnitrilnega vlakna in 30 odstotkov viskoznega vlakna (Zellwolle)

2. 67 odstotkov akrilnitrilnega vlakna in 33 odstotkov bombaža.

Te mešanice največ uporabljajo za izdelavo česane preje, iz katere nastanejo tkanine za moške srajce, za ženske obleke pa uporabljajo tudi 100-odst. akrilna vlakna.

Poleg omenjenih vlaken uporabljajo danes v svetu tudi poliesterska vlakna (Terilen, Trevira, Tergal, Terital, Terlenka itd.), ki so se že afirmirale kot tekstilne surovine, ker so za gotove vrste tkanin zelo uporabna.

V naši predilnici smo že napravili nekaj poizkusov iz poliakrilnih vlaken, in upamo, da bomo proizvodnjo te preje in tkanin kmalu osvojili. S. P.

OPOZORILO

Vse koristnike telefona opozarjamo, naj uporabljajo telefon le v upravičenih primerih, ker je centrala preobremenjena. Pogovori naj bodo kratki in službeni.

Predvsem opozarjamo, da je treba v primeru poziva medkrajevne telefonske centrale takoj prekiniti vsak krajevni ali celo interni telefonski pogovor. Medkrajevne telefonske zveze je namreč zaradi pomanjkanja linij izredno težko dobiti, pa je zato skrajno neodgovorno, da posamezniki zavlačujejo in onemogočajo medkrajevne razgovore s trdovratnim nadaljevanjem krajevnega oziroma internega razgovora.

PONOVO TOREJ OPOZARJAMO VSE ČLANE KOLEKTIVA, NAJ V PRIMERU MEDKRAJEVNEGA POGOVORA TAKOJ ODLOŽE SLUSALKO!

VSE KORISTNIKE DALJE OPOZARJAMO, DA JE TREBA VSE PRIVATNE TELEFONSKE POGOVORE PLAČATI V CENTRALI!

Tajništvo podjetja

Zlata medalja v Leskovcu

Na sejmu tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu, je v okviru Združenja razstavljalo svoje izdelke tudi naše podjetje. Združenje je na sejmu dobilo dve zlati medalji, od katerih je bila ena za naš izdelek, in sicer za saten »COLOR«. To je vsekakor lepo priznanje za naše podjetje.

Član kolektiva išče gospodinjsko pomočnico

Član našega kolektiva išče gospodinjsko pomočnico za svojo družino. Je lahko mlado dekle ali starejša ženska do 40 let. Lahko je tudi upokojenka do 55 let. Če kdo ve za primerno osebo v kjer živi, ga prosimo, naj o tem obvesti urednika.

Mladina iz Oldhama v našem podjetju

Kot veste, je naše mesto v prijateljskih odnosih z mestom Oldham iz Anglije.

Vsako leto pride določena skupina članov tega mesta v naš Kranj, in vsako leto gre tudi določena skupina Kranjčanov na obisk v Oldham.

Letos je bila v Kranju skupina mladincev, ki je koncem julija obiskala tudi naše podjetje. Naši mladinci so jim podjetje razkazali, spremili pa so jih še v našo prestolnico Ljubljano. V krajšem pogovoru so oboji izmenjali značilnosti svojega dela in življenja.

Med mladinci, ki bodo obiskali letos Oldham je tudi nekaj naših članov. Kako so preživeli svoj obisk v prijateljskem mestu, pa vam bomo posredovali v naslednji številki lista.

Mladinci iz Oldhama si ogledujejo obrat I